

je videlo spoznanje, da na tej osnovi ne pridemo do cilja in pripoznavati so se pričele teze popolnega stanovskega edinstva v svrhu obrambe skupnih interesov.

Ze referat g. Skaviča je bil znatna poteza umika in priprava za bazo popolnega stanovskega edinstva učiteljskega stanu. Na kongresu samem sta bila oba incidenta javna manifestacija za popolno stanovsko edinstvo in nestransko obrambo učiteljskih stanovskih interesov. Pod vtisom hrvatske pokrajinske skupščine v Zemunu in pod vtisom enodušnega izraza novega pravca stanovske politike organizacije, ki je bil viden na kongresu, je potekel tudi referat g. Skaviča, brez ofenzive proti novi smeri in brez obrambe starih tradicij in gesel, proti katerim je vel veter ves čas kongresa in ves čas na skupščini.

V imenu odseka je iznesel resolucije o prosvetni politiki g. Žika Radosavljevič, ki zahteva enotni šolski zakon pri katerega izdelavi mora sodelovati tudi naša organizacija. Odločno mora biti zaščitena učiteljska stalnost.

Lahko trdimo, da pravi izraz mišljenja učiteljsva na ni bil referat g. Skaviča in ne iznešena resolucija temveč je bil pravi izraz mišljenja večine učiteljsva viden v debati in v izražanju mišljenja ki so ga iznašali delegati vseh pokrajin v debati. Posebno učitelji iz južnih delov Srbije so neizprosno in zelo radikalno iznašali in zastopali temeljne ideje stanovske politike kakor jih zastopa deklaracija slovenskega učiteljsva.

V debato so posegli g. Aranicki, Stojilović, Vukšanović, Sima Simić, Vitorović, Čeda M. Todorović, Dušan Šestan Juraj Mravinac, Nedeljko Lazarevič in ga. Natalija Lazarevič.

Posebno v toplih besedah in vehementno je zagovarjal strogi nestranski pravec stanovske politike v organizaciji zastopnik sarajevskega poverjenišva g. Nedeljko Lazarevič.

Tov. Dušan Šestan je med svojim govorom prečital tudi celisko deklaracijo v srbo-hrvatskem prevodu.

Voditelj opozicionalnega učiteljsva v beograjskem poverjeništvu delegat g. Vitorović je v ostrih besedah obsojil cepljenje učiteljskih vrst na podlagi vsiljenih nestanovskih gesel v stanovske programe kakor se to vrši z zlorabo narodnega edinstva ki je le sredstvo za delitev učiteljsva v državotvorno in antidržavno, v zveličavno in separatistično.

Debata o prosvetni politiki je bila najsvetlejša točka vsega kongresa in skupščine, v njej je nadla odločitev o smeri stanovske politike ki jo želi ogromni del učiteljsva iz vse države, z njo je zmagala tudi celiska deklaracija brez glasovanja na državnem torišču v učiteljskem parlamentu.

PREDLOGI IN NASVETI

G. Blagoje Ristić je čital nato še došle predloge, ki so bili predloženi skupščini potom izvršnega odbora.

Iz področja ljubljanskega poverjenišva sta došla dva predloga.

Sprejet je bil predlog ožjega sosvetja pov. Ljubljana, da naj se sestajajo redno vsak drugi mesec vsi poverjeniki ter predsednik in tajnik UJU iz Beogra-

Božič in pomagati bedni bolehnim obitelji.

19. Ljubljana, I. deška osnovna šola: Podmladkarji so skrbeli za revne svoje součence ne glede na to ali so bili člani ali ne, posebno s tem, da so donasili boljše situirani obrabljeno perilo, obleke in čevlje ter jih razdeljevali med ubožnejše učence. Takih obdarovani je bilo v vsem letu 29. — Učenci od III. razreda višje so dopisovali neposredne z učenci Podmladkarji drugih šol naše kraljevine. Dopisi so bili večinoma odgovori na pisma, ki so jih prejemali od drugod največ iz beograjskih šol. — Ob sklepu šolskega leta je prispevala blagajna Podmladkarjev za počitniško kolonijo na Dovjem z zneskom 200 Din, ki se je porabil za vzdrževanje revnih otrok v omenjeni koloniji. — Priredili so izlete v okolico in na Gorenjsko ter nekaj razredov na Dolenjsko.

77. Maribor, IV. dekliška osnovna šola: Nabirale in poslate so prispevke dec. v Prizren. Izdale so 1650 Din za šivalni stroj. — Priredile so en koncert skupno s Podmladkarji drugih šol in en koncert na Vidov dan. Udeležile so se prireditve »Slovenskega ženskega društva«. — Napravile so izlete v bližnjo okolico.

da v najprikladnejšem središču med vsemi poverjeništvu na seje, na katerih se bodo utrdili medsebojni osebni stiki med poverjeništvu in centralo ter se bodo spoznavale medsebojno prilike v posameznih poverjeništvih. Na teh sejah se bo razpravljalo o položaju in potrebnih enotnih korakih ki jih imajo izvesti posamezna poverjenišva in izvršni odbor v interesu učiteljskega stanu in povzdige naše stroke.

Drugi predlog je doposlal kot protest proti celjski pokrajinski skupščini ljubljanskega poverjenišva izvršnemu odboru neki akcijski odbor, obstoječ iz gg. Ivana Šmaidka Antona Likozarja, Antona Germeka, Rudolfa Dostala, Luke Jelenca, Rudolfa Kneza in Pavla Plesničarja. Ta predlog je izvršni odbor že pred skupščino sam odklonil, ker ne pripozna kot osnove Udruženja nikakih akcijskih odborov in je došel predlog na izvršni odbor popolnoma nelegalnim putem.

Osvojeni so bili še razni drugi predlogi, ki jih priobčimo posebe.

Po izčrpanem dnevnem redu je zaključil predsednik g. Pero Vukšanović s posebnim nagovorom skupščino.

KAJ PIŠE »NARODNA PROSVETA« O PREOKRETU V UJU?

»Narodna Prosveta« prinaša izpod peresa bivšega urednika »Narodne Prosvete« tov. St. Staničiča uvodni članek pod naslovom »Rezultati kongresa«, kjer piše sledeče:

»Kongres in skupščina sta izvršila tudi izvolitev nove uprave UJU. Neprekimena zahteva vsega učiteljsva, da se iz Udruženja odstrani partijska politika, je dala kot rezultat koalirano listo nove uprave UJU.

In kot poročstvo za boljšo bodočnost organizacije, kot željo vsega učiteljsva in neodložljivo potrebo — so ob priliki konstituiranja vse tri glavne grupe pov. v UJU podale preko svojih govornikov svečane izjave, da z vstopom v upravo UJU odpravljajo iz sebe vsako strankarsko politično tendenco otrsajo s sebe partizanski prah in prehaiano v upravo UJU, da služijo učiteljsvu izključno kot prosvetni in stanovski delavci, brez ozira na stranke.

Te izjave dajejo novo nado za boljšo bodočnost našega Udruženja, za krenkejšo in složnejše delo v upravi in če se bo na temelju teh izjav vodilo našo organizacijo samo po prosvetnih in stanovskih poteh, udano in nesebično, se bo našla vez, da bo vsa naše učiteljsvo enodušno in složno.

Po svoji mnogobrojni udeležbi je bilo vidno živo zanimanje za skupno delo in cilje ter je bil doprimešen dokaz, kako velika je ljubezen in neomajna je vera v naše stanovsko edinstvo in našo stanovsko zajednico.

KAJ PRAVI O POTREBI NOVEGA PREOKRETA HRVATSKI PEDAGOG DR. J. TURČIĆ.

On piše v »Narodni Prosveti«: »Ako učitelje prevladajo na kongresu politični, strankarski plemenski in konfesionalni interesi in afekti, je to dokaz da nimamo

„Nema“.

Po devetnaesturni vožnji smo srečno privozili v prestolico. Vsak izmed nas je prešel svoje boleče kosti, pregledal svoji možniček, olajšanem no tov. Kobalu za napitnine neprestano se meniaiočim sprevednikom in oropanjem po zagrebški restavraciji — ter skočil več ali manj gibčno na peron, da se lepo dostojanstveno postavi ob sprejemu.

Pa stojimo in čakamo ter se oziramo. Vprašam tuica: »Prosim gospod kje čakajo tovariši določeni za sprejem? Ne bi rad zamudil!«

»Kdo?« vpraša tujec.

»Tako nekaj tovariški odbor, nekaj kómite, ali podobno.«

»Ah, nema jih, nema!«

S prtljago v levi in načrtom mestnih ulic v desni romamo vsak v svoji določeni hotel. Po dolgem trudu izpraševanju in velikih nepotrebnih ovinkih dospem do svojega. Prosim vratarja, da mi pokaže sobo, zame rezervirano.

»Nema je!« pravi.

»Kako, da ne?« vprašam ponižno ter mu kažem listek. »Saj je rezervirana zame!«

učiteljev, ki so samostojni in svobodni duhovi ter ne morejo biti niti vzgojitelji takih duhov. Isto in enako zlo je, ako učitelji robujejo Srbstvu, Hrvatstvu Jugoslovenstvu, komunistični, socialistični ali klerikalistični »religiji« in vrsti te alj one stranke. Učitelji, ki robuje, je fanatiziran; učitelji, ki je fanatiziran, ta je poln strasti; učitelji, ki je poln strasti, ta ne more dvigniti mladine višje od sebe. A to je naša dolžnost!

Stvorimo stanovsko organizacijo, ki bo prepredila poedincem, da bi služili strankam in ne šoli.«

SEJA GLAVNEGA ODBORA.

Takoj po skupščini se je sestel novi Glavni odbor na sejo v svrhu konstituiranja.

Na tej seji so poverjeniki posameznih poverjeništev podali svoje oficijelne izjave, v katerih so vsi brez izjeme naglašali, da se hočejo izogniti vsakih partijskih ozirov in vplivov in hočejo zastopati v Glavnem odboru strogo novo smer, ki bo donesla učiteljsvu večjih uspehov, na tej podlagi naj se izvrši tudi konstituiranje novega odbora

Izbrani so bili funkcionarji, kakor so središči označeni.

Po konstituiranju je povzel besedo bivši predsednik UJU gosp. Milutin Stanković, ki je naglasil, da je le slučajno prišel zopet v Glavni odbor. Pripoznal je povreške, ki so se dogodile,

Zveza učiteljskih društev Julijske Krajine - razpuščena.

Italijanski »imperij«, ki ob vsaki priliki povdarja svojo moč in veličino, se je zbal peščice tovarišev in jim razdejal skupno ognjišče. Kdor pozna laško mentaliteto temu ta vest ni prišla nepričakovano. Našim tovarišem in tovarišicam je namenjeno izpiti grenki kelih do dna. Želimo jim le, da bi ne ostalo nič grenkega v kubi, ko pridejo k nam preko meje.

»Zveza« naših tovarišev v neodrešeni zemlji je pomenila več nego si mislimo. V njej je bila osredotočena vsa kultura, ki so ji bila drugače vrata zaprta. Manj stanovska nego kulturna (stanovskih pravic ni bilo kje braniti ob obstoječem laškem cinizmu) je bila eminentne važnosti ne le za učiteljski stan nego tudi za narod. Nobena druga organizacija ni izvršila toliko izključno kulturnega dela med naširšimi plastmi zaslužnjene naroda kot razpuščena »Zveza«. In zaradi tega je morala iti

»Zveza« je prva spoznala da mora vsak sam pomagati kdor noče pasti za desetletja nazaj v državi, ki programatično sili širše plasti v analfabetstvo — vzdrževala je večtedenske vsakoletne izobraževalne tečaje za svoje člane in širila obzorje svojih članov v samozobraževalnih odsekih. Iz teh tečajev in odsekov je izšlo lepo število kulturnih borcev, ki so svoje znanje in izkušnje razširili med ljudstvo. Inteligenca, poštenost in trdnost našega ljudstva tam preko meje je v dobršni meri uspeh dela teh borcev. Z ukinitvijo »Zveze« je to delo uničeno in vsak tovariš bo od-

»Da, ali oddali smo jo, ker nam je zmanjkalo prostora, morda se kaj izprazni medtem.«

In grem, da si poiščem sobo na lastno pest. Hodim in hodim, pa me zaloti nevihta in ves premočen se znajdem v Savski šoli kjer je deloval odbor za odkazovanje prenočišč. Povem: tako in tako...

»Ah, kar tu ostani!« mi pravi prijazen srbski tovariš in mi odkáže posteljo v šolski sobi. Bila je dvanaista izmed trinaistih. Odlagam in vprašam tovariša ob sosednji postelji: »Ti, ki si že eno noč prebil tu, nove: ali imate koga, ki smrči? Moji živci so namreč kaput!«

»O, tega nema med nami!« se nasmehe moi trinaisti sosed.

Noč. Truden in zbit ležem in čakam, da priromaio vsi domov in utihnejo. Okrog ene ponoči nastane res tišina. All bila je tišina pred nevihto. Komaj zadremlem me vzbudi strahovito grgranje, erčanje, piskanje in hropenje kakor da gre močoven plaz preko nas: moi trinaisti sosed je začel smrčati... Sedem na posteljo in bulim obupano v praznino. In drug za drugim sedajo tovariši... tekem pol ure naš sedaj vseh dvanaisti tovarišev... zavistno gledamo trinaiste-

ko je še on bil na vodilnih mestih Udruženja, a s tem pripoznanjem naj bo tudi vse pozabljeno kar je bilo. Sezimo si zopet prijateljsko v roke in delujemo na novih osnovah, brez partijskih primesi, kakor se je to povdarjalo na kongresu in skupščini in kar bo edino v blagor učiteljskega stanu in narodne prosvete za kar hočemo složno vsi delovati v Glavnem odboru.

Njegova izjava je bila toplo pozdravljena od vseh.

BANKET V »IMPERIALU«.

Zvečer je bil banket v hotelu »Imperial«, katerega se pa zastopniki ljubljanskega poverjenišva niso mogli udeležiti, ker so odhajali z večernim vlakom in je silno neurje, ki je nastalo tik po skupščini, prepredilo udeležbo še onim, ki so se ga prvotno namenili udeležiti v imenu tega poverjenišva.

Ivan Dimnik.

ARGUS	je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS	ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS	daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju donarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS	ove informacije so valdar točne izbrpne in hitre
ARGUS	se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS	ov telefon je 6-26, a brojavni naslov Argus

sleji navezan na še bolj skrženo število izobrazbeželjnih nezo doslej.

»Zveza« je izdajala mladinski list »Novi Rod« ki se je znal tekom let uveljaviti v naši literaturi. Pred leti, v času naše literarne suše, je bil med najboljšimi literarnimi revijami izmed najboljših, kajti izdajal je dela, ki niso bila namenjena le deci, ampak tudi odraslim katerim so bile slovenske knjige zaprte. Vse ga je čitalo mlado in staro. In imena kakor Cankar, Župančič, Golar, Širok Levstik Milčinski i. dr. niso do nobenem drugem listu postala tako popularna kot do »Novem Rodu«. Ves čas svojega obstoja se je boril z laškimi oblastmi ki so ga na vse možne načine preganjale, ga prepovedale deci, ga se žigale in brezuspešno iskale v niem kaj nezakonitega. Kaj bo sedaj z njim, ki je bil skoro edino slovensko čtivo za zatirano deco?

Z »Zvezo« je uničen tudi pevski zbor »Zveze«. — Izvrševal je veliko delo naše kulture med narodom in kazal našo glasbeno kulturo tujerodcem. S svojimi vajami je obvaroval marsikaterga člana pred malodušiem in obupom: s svojimi koncerti po deželi je oživel marsikie umirajoče navdušenje in vzbudil v marsikom uspavan ponos: s svojimi koncerti po Italiji pa je predruščil marsikie umetno privržoieno mišljenje o nas in naši pesmi.

Vsemu temu je zadan težak udarec, ki ga bo težko parirati.

Nam, v svobodi, ne preostaja drugega nego sočustvovanje. Temboli, ker

ga, ki se ne gane ampak z neizrecnim fanatizmom odpira nove registre. — Ob petih jutraj smo vsi, razen trinaistega, v kavarni.

Zmanjka mi žigic. Stopim v prvo trafiko da si jih kupim. Pa mi da fante črno-zolte. »Prosim,« pravim »Ciril-Metodove, ali pa one Jadranske straže.«

»Nema!« odkima fante.

Vprašam priznanega srbskega stanovskega organizatorja: »Ali imate pri vas tudi »Akcijski odbor?«

»Kakov akcijski odbor, brate? Nema toga kod nas.«

»Ali poznate pri vas preprič o narodnem in državnem edinstvu?«

»I toga nema kod nas!«

»Kaj pa imate?«

»Stanovsko edinstvo iščemo!«

Navsezadnje sem se tudi jaz naučil: Ko sem se vrnil in izstopil v Ljubljani, stopi predme berač in mi proži svojo suho dlan. Pogledam v denarnico in vzdihnem: »Nema, brate!«

J. Ribičič.

Monopol šolskih zvezkov je preklican. Naročajte zvezke Učiteljske tiskarne!

le naša nemoč kriva nesreče. Ko bomo prenehali s katederskimi razpravami, ko bomo nomedli z vsemi partizanci, ki zavijajo svoj egoizem v plašč državotvornosti; ko bomo vsi eno, bōdisi trije ali eden; ko bo ustvarjen novi rod, ki ne

bo gledal le na lastni prag, ampak tudi preko praga; ko bomo mi vzgojitelji naroda resnično prenehali s tradicijo, ki si ni znala privzgojiti takega rodu — tedaj bodo govorili znanjci drugače in ukradene pravice nam bodo vrnjene.

Šolski vrtovi in kmetijski pouk.

(Važna odredba prosvetne uprave.)

Podlaga kmetijsko - prirodznanske-mu pouku je pravilno urejeni šolski vrt. Tu črpa mladina osnovne počme iz poljedelstva, sadjarstva, zelenjadarstva, cvetličarstva in čebelarstva ter se il vzbujia ljubezen do prirode, veselje in moč volje za delo. Zato na bođi šolski vrt pravilno urejen in najskrbnejše oskrbovan v estetičnem in gospodarskem oziru.

Brez šolskega vrta ne more šola zadostiti želji staršev in družbe, da bi vzgojila naraščaj v pridne kmetovalce, vnete gospodarie in gospodinje, niti ljudi, ki bi ljubili naravo in cenili delo; zato je dolžnost vsih činiteljev, da na to obračajo pozornost.

Koder nimajo šole šolskih vrtov, naj se nemudoma napravijo; kjer so manjši od 10 arov, naj se povečajo in kjer so še neurejeni, učnim smotrom neodgovarjajoči, naj se že letos uredi.

Umno kmetovanje zahteva tudi pravilno in smotno kolobarjenje, ki ga je radi različnosti kultur na šolskem vrta, še bolj na iz učnih ozirov točno izvajati. Zato mora vsak učitelj-vrtnar v jeseni narediti delovni načrt, ki ga hrani v šolskem arhivu. Ta delovni načrt je skica šolskega vrta v merilu 1—100, ki se nanjo vpiše na tablah ali na gredicah kulture, ki se bodo v naslednjem letu gojile. Zbirka večletnih delovnih načrtov služi tudi učencem kot učilo, je na tudi kaži-pot novo nastopivšemu učitelju-vrtnarju.

Velikost drevesnice, ki je poglavitna panoga šolskega vrtnarstva, se ravna po velikosti šolskega vrta. Zemljišče izpraznjene drevesnice uporablja za druge kulture najmanj pet let.

Vsako leto zasadi nov del drevesnice in umika pred njo zelenjad na zadaj izpraznjeno drevesnico. Umevno je, da mora biti zemljišče za novi nasad drevesnice že v jeseni 50—60 cm globoko rigozano in prav dobro poznojeno, da se vzgoji nadalje v treh letih srednje debelnato in v štirih letih visoko debelnato drevje.

Ker obče ni mogoče vsako leto pognojiti celega šolskega vrta, kolobarj z gnojenjem vzporedno s kulturnimi rastlinami po triletnem turnu, t. j. vsako leto pognojiš 1/3 vrta. Po zahtevi gnojia delimo namreč rastline na tri dele:

- a) zelinate rastline (karfiola, zelje, koleraba, spinača, solata i. d.)
- b) stročnice (fižol, grah, leča i. d.)
- c) korenstvo (korenje, pesa, čebula, česen i. d.)

Zelinate rastline potrebujejo največ gnojia, zato jih posadi na pognojeno tretjino. Na isto mesto posadi v drugem letu stročnice v tretjem na skromnejše korenstvo, kakor kaže sledeča razpredelnica:

Leto	1/3	1/3	1/3
1926	zeljn.	koren.	stročn.
1927	stročn.	zeljn.	koren.
1928	koren.	stročn.	zeljn.
1929	zeljn.	koren.	stročn.
1930	stročn.	zeljn.	koren.

Opozarjam krajne šolske svete in šolske upravitelje, naj točno izvršujejo odredbi višjega šolskega sveta v Ljubljani z dne 15. junija 1921, št. 7351 in z dne 18. oktobra 1921, št. 13.517 ter od-rejujem:

1. Na šolah, kjer ni še šolskega vrta, ali kjer je manjši od 10 a, naj se za bodoče upravno leto stavi potrebna vsota v proračun krajnega šolskega sveta za nakup in ureditev zemljišča za šolski vrt, po možnosti v neposredni bližini šolskega poslopja;

2. naznanilo naj se vse šole, kjer a) ni šolskega vrta, b) kjer je manjši od 10 arov.

K površini šolskega vrta naj se ne vračunava šolsko dvorišče, telovadišče in šolska stavba.

3. Učitelji-vrtnarji naj predložijo v dvojniku v merilu 1—100 delovni načrt za leto 1927.

Na tem delovnem načrtu naj na posameznih tablah ali gredicah vpišejo, kaj bodo v letu 1927, na vrta gojili.

Poročila pod točko 2. a, b in načrti pod točko 3. naj se mi predložijo do 21. oktobra t. l.

Opozarjam, da more učitelj-vrtnar tu in tam odstopiti kos šolskega vrta drugemu učitelju(ici) v obdelovanje in uživanje; toda to ne sme motiti kolobarjenja.

Oskrbovanje šolskega vrta se šteje učitelstvu v njegovo kvalifikacijo.

Splošne vesti.

— **PRIHODNJA ŠTEVILKA UČITELJSKEGA TOVARISA** izide šele 1. septembra, ker smo zaradi aktualnosti gradiva morali izdati danes dvojno številko. Iz gospodarskih ozirov pa ne moremo dati listu priloge. Vkljub obsežnosti lista je moralo izostati še nekaj gradiva, ki je sicer bilo določeno za to številko.

— **Diplomski izpit na višjih pedagoških šolah** se more po novem pravilniku z dne 7. avgusta t. l. polagati le v iesenskem terminu, izjemoma tudi v zimskem roku. Za izpit se morejo prijaviti absolventi višje pedagoške šole in absolventi filozofske fakultete, če dokažejo, da so najmanj štiri semestre poslušali predmete pedagoške skupine in da so vsaj dve leti uspešno službovali na osnovni, meščanski ali učiteljski šoli, a biti morajo državljani kraljevine SHS. — **Diplomski izpit** se deli na pismeni, ustmeni in predavanje. Od strokovnih predmetov poedinih skupin se more polagati: I. a) narodni jezik in narodna književnost ter obratno; b) zgodovina in drugi predmet po volji; c) zemljepis in drugi predmet po volji; II. tu jezik in drugi predmet po volji; III. a) zoologija in botanika ter obratno; b) kemija in zoologija ali botanika ali zemljepis; c) zem-

ljepis in zoologija ali botanika ali mineralogija z geologijo; IV. matematika in drugi predmet po volji; V. risanje in opisna geometrija. Od pedagoških predmetov morajo vsi kandidati polagati izpit iz obče didaktike ter posebne didaktike strokovnih predmetov. — **Kandidati**, ki so absolvirali višjo pedagoško šolo pred šolskim letom 1925./26., polgajo diplomski izpit po starem pravilniku.

— **TOVARIS! OPOZORITE obrtnike, trgovce in industrijce, da inserirajo v našem stanovskem glasilu!** Inserati so namreč važen vir dohodkov vsakega lista.

— **Ministrstvo prosvete** je dovolilo z odlokom z dne 27. julija 1926 O. N. br. 4658 učiteljem, članom kmetijskih združenj dopust od 8.—15. septembra 1926, da se morejo udeležiti kongresa kmetijskih združenj v Veliki Kikindi dne 11. in 12. septembra t. l. — **Kdor se misli kongresa udeležiti** naj pravočasno javi službenim potom odsotnost prosvetnemu oddelku.

— **Odlikovanja učiteljev.** Kralj je podpisal ukaz o odlikovanju večjega števila učiteljev in profesorjev učiteljskih. Med drugimi so odlikovani z redom Sv. Save IV. razreda Hinko Druzo-

vič, profesor na moškem učiteljskem v Mariboru, Matko Kante, šolski nadzornik v pok. v Ljubljani in Jos. Pavličič profesor v Ljubljani. — Z redom Sv. Save V. razreda so odlikovani Iv. Tomažič, šolski nadzornik v Mariboru, Franjo Karba, sreski šolski nadzornik v Ljutomeru, Ant. Sivka, šolski upravitelj v pok. v Sv. Jurju pri Celju, Fran. Rojina, šolski upravitelj v pok. v Šmartnem pri Kranju, Dom. Cijan Serajnik, učitelj v pok. v Ormožu, Adolf Rozina, šolski upr. v Ormožu, Anton Hren, šolski upr. v Studencih in Janja Miklavčičeva šolska upraviteljica v pokoju.

— **Natečaj za sprejem kandidatov v prvi letnik višje pedagoške šole v Zagrebu za šolsko leto 1926./27.** Po členu 6. uredbe o višji pedagoški šoli in po odločbi gospoda ministra za prosveto z dne 21. julija 1926, št. 45.261/III, se sprejme v prvi letnik te šole za šolsko leto 1926./27. (75) pet in sedemdeset rednih slušateljev (slušateljic).

Vsak kandidat, ki se hoče vpisati v višjo pedagoško šolo v Beogradu za rednega slušatelja, se mora obrniti najkasneje do dne 10. septembra 1926 s prošnjo na rektorja te šole. Istočasno v Zagrebu in v Beogradu se brošnja ne sme vlagati.

Prošnji, ki se mora poslati po službeni poti je treba priložiti: 1. izpričevalo o učiteljskem zrelostnem izpitu; 2. izpričevalo o praktičnem (usposobljenostnem) učiteljskem izpitu; 3. potrdilo o letih učiteljske službe in ocenah delovanja v vsem tem času; sprejeti se morejo samo oni, ki so delovali najmanj tri leta z odličnim uspehom na osnovni ali na meščanski šoli; 4. izpisek iz rojstne matice, če na ga ni mogoče dobiti, po zakonskih predpisih izdano potrdilo o rojstnem dnevu in kraju (kandidat ne sme biti starejši od 38 let); 5. zdravniško izpričevalo o zdravstvenem stanju; 6. kratek življenjepis, v katerem naj kandidat označi, kje in koliko časa je služil kot učitelj ali oženjen ali ne (učiteljica: ali je omožena ali ne), ali in koliko ima otrok.

Prošnje, ki jim niso priloženi vsi navedeni dokumenti, se ne jemljejo v poštev.

Vsak kandidat mora navesti v prošnji, v kateri skupini predmetov se hoče izobražati. Poleg skupine, v kateri se hoče izobražati v prvi vrsti lahko navede tudi drugo skupino da se eventualno sprejme v to skupino, če ne bi bilo več prostora v oni skupini, za katero se je najprej oglašil. Določena skupina se ne more izpremeniti.

- Skupine predmetov so:
- I. skupina: narodni jezik s književnostjo, zgodovina in zemljepis;
  - II. skupina: tuj jezik (nemški ali francoski ali italijanski) narodni jezik s književnostjo in zgodovina;
  - III. skupina: prirodopisje (zoologija, botanika, mineralogija in geologija), zemljepis in kemija;
  - IV. skupina: matematika, fizika in kemija;
  - V. skupina: vse vrste risanja, opisna geometrija in matematika

* »Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 30. julija 1926, števil. 171.

Na natečaj se smejo prijaviti učitelji in učiteljice iz vse kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Kandidati, ki se hočejo izobražati v II. skupini predmetov, naj označijo v prošnji, v katerem izmed navedenih treh tujih jezikov se hočejo izobražati. Ob sprejemu v to šolo morajo pokazati predhodno zadostno izobrazbo iz dotičnega tujega jezika, da bi se mogli z uspehom izobražati.

Kandidati, ki se sprejmejo, se obveste po službeni poti o sprejemu in o pričetku predavanja.

Po členu 7. uredbe o višji pedagoški šoli obdrže sprejeti učitelji in sprejete učiteljice, če so v državni službi, pravico do plače in ostalih prejemkov, ki jih dobivajo od države, dokler se uče v tej šoli.

Iz pisarne rektorja višje pedagoške šole v Zagrebu, dne 24. julija 1926.

— **Petdesetletnica.** Abiturienti moškega učiteljskega v Ljubljani iz l. 1876. obhajajo letos v četrtek, dne 19. avgusta svojo petdesetletnico. Izmed 25 takratnih gojencev zadnjega letnika jih živi še 12, namreč: Fran. Gabršek, Matija Hiti, Fran. Jeglič, Ivan Kern, Janez Levec, Leopold Punčuh, Julij Sadnik, Anton Skubec, Viktor Šetina, Josip Topolovšek, dr. Henrik Tuma in Božidar Valenta. Izmed njihovih nekdanjih profesorjev živi le še Viljem Linhart, poznejši deželni šolski nadzornik za Štajersko. Sedaj biva v Gradcu. Na jubilejnim programu je med drugim sv. maša zadušnica za umrle sošolce ob 9. uri dopoldne v trnovski župni cerkvi v Ljubljani. Opoldne istega dne skupno kosilo v gostilni »Pri Mraku« na Rimski cesti št. 4 v Ljubljani, potem pa izlet.

— **Zahvala.** Vsem cenjenim tovarišem ki so se dne 2. t. m. v tako velikem številu spomnili moje 60-letnice maturo ter mi pri tej priliki podarili častno in pomembno darilo, se tem potom najiskreneje zahvaljujem. — **Josip Bénédek**, nadučitelj v pokoju.

— **Vabilo na sestanek.** Leta 1919. nas je bilo nekaj učiteljev upokojenih, po kronski veljavi, a pozneje so nas prepovedali na dinarsko penzijo, ki nam pripada od 1. novembra 1919. Na račun cele razlike se nam je izplačalo par tisoč dinarjev, ostala večja vsota, s katero bi si bili vsaj nekaj opomogli, se ni izplačala, češ, da ni kredita. Da se prizadeji tovariši(ice) spoznamo in se vsaj dožene naše število, da se posvetujemo in dogovorimo o primernih korakih, ki nam jih boče v dosegu dolžnih razlik povzeti, je vsekako umestno, da se čim preje snidemo na skupnem sestanku, na pr. v Ljubljani. Ako je med prizadetimi kak tovariš Ljubljčan, naj ta določi dan in kraj sestanka in naj blagovoli to prijaviti v »Učit. Tovarisa«, kamor naj priklase tudi vsi drugi tovariši svoje naslove.

I. R.
— **Prednaznanilo.** Še pred početkom šolskega leta izideta od tov. Cirila Pregelja dve novi pesmarici. Od obeh pesmaric, ki sta naslovljeni »Nagelčki«, vsebuje prva čez 60 eno in dvoglasnih pesmi za srednjo stopnjo, druga pa istotako čez 60 dvo in troglasnih pesmi za višjo stopnjo osnovnih šol. Pesmi so večinoma narodne, v šol-

*****

Knjigoveške, galanterijske, kartonažne

potrebščine: platna, usnja, umetna usnja (specijaliteta za damske torbice), limana platna, lepenka (bela, rujava siva), papir (luksuzni, knjigoveški), zlato itd. ima stalno v zalogi

„ŠAGRIN“
LJUBLJANA
Telefon števil. 595 nasproti hotela „Union“ Miklošičeva cesta 6

*****

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Učitelstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist „UČITELJSKEGA KONVIKTA“ v Ljubljani in „UČITELJSKEGA DOMA“ v Mariboru.